

sygn. akt II Cz 53/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Wiesława Buczek – Markowska

Sędziowie: SO Dorota Gamrat - Kubeczak

SO Violetta Osińska (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 27 lutego 2014 r. w S.

sprawy ze skargi dłużnika T. R.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)R. W.z dnia 30 sierpnia 2013 r. w przedmiocie przyznania wierzycielowi kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym, w sprawie Kmp 43/13

przy udziale wierzycieli M. R. (1) i M. R. (2)

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt IX Co 6060/13 w przedmiocie oddalenia skargi

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że: uchylić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)R. W.z dnia 30 sierpnia 2013 r. w przedmiocie przyznania wierzycielowi kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym, w sprawie Kmp 43/13.

sygn. akt II Cz 53/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 października 2013 r., sygn. akt IX Co 6060/13 Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił skargę dłużnika T. R. na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)R. W.z dnia 30 sierpnia 2013 r. w sprawie Kmp 43/13 w przedmiocie przyznania wierzycielowi kosztów zastępstwa prawnego w w/w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 zł.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 776 k.p.c. podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. W niniejszej sprawie, wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi nastąpiło na podstawie prawidłowego tytułu wykonawczego oraz w granicach wniosku wierzyciela. W zakresie zaś kosztów postępowania egzekucyjnego art. 770 k.p.c. stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów art. 98 i nast. k.p.c. co oznacza, że m.in. art. 102 k.p.c. w postępowaniu egzekucyjnym nie znajduje zastosowania. Z przepisu art. 770 k.p.c. wynika zasada kosztów celowych, a mianowicie, że dłużnik ponosi koszty egzekucji, ale tylko w zakresie kosztów, które są zarazem niezbędne i celowe, a zatem wprost zmierzają do wyegzekwowania konkretnego świadczenia. Do kosztów tych zalicza się: koszty sądowe oraz opłaty i wydatki pobrane przez komornika, równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa, koszty przejazdu wierzyciela i jego pełnomocnika niebędącego adwokatem lub

radcą prawnym w związku ze stawiennictwem, wynagrodzenie i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego). W ocenie Sądu Rejonowego wszczęcie wobec dłużnika T. R. postępowania egzekucyjnego w sprawie Kmp 43/13 przez wierzyciela było celowe. Bezsporny jest bowiem fakt, iż w dniu złożenia przez wierzyciela u Komornika wniosku egzekucyjnego tj. w dniu 26 sierpnia 2013r. alimenty zasądzone tytułem wykonawczym nie były przez dłużnika uregulowane. Po umorzeniu postępowania w sprawie Kmp 36/10 wierzycielka uprawniona była ponownie wszcząć egzekucję wobec dłużnika na podstawie powołanego na wstępie tytułu wykonawczego w zakresie nieuregulowanych alimentów. Wszczęcie i prowadzenie wobec dłużnika postępowania egzekucyjnego było zatem zasadne, a tym samym, że dłużnik obowiązany jest do zapłaty powstałych w toku egzekucji kosztów egzekucyjnych, ustalonych zgodnie z art. 770 k.p.c. i przepisami ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd Rejonowy podkreślił, że decyzja o ustanowieniu pełnomocnika jest suwerenną decyzją strony. Bezspornym jest, iż w postępowaniu egzekucyjnym Kmp 43/13 wierzyciel jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym. Jednocześnie we wniosku o wszczęcie egzekucji wierzyciel złożył wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa radcowskiego w egzekucji według norm przepisanych, co było koniecznym warunkiem przyznania tych kosztów wynikającym z art. 109 k.p.c. Pełnomocnik reprezentujący wierzyciela złożył wniosek egzekucyjny, co przesądza o uznaniu, że jego udział w sprawie jest rzeczywisty, a podejmowane czynności mają charakter zmierzający do wyegzekwowania świadczenia należnego wierzycielowi. Tym samym uznać należało, że koszty poniesione przez wierzyciela na skutek reprezentowania go przez zawodowego pełnomocnika stanowią koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji z art. 770 k.p.c. Sąd zważył następnie, że w sprawie niniejszej zastosowanie znajduje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). przy wartości egzekwowanego roszczenia 42.965,78 zł, minimalna stawka kosztów zastępstwa radcowskiego wynosi stosownie do § 6 pkt 5 – 2.400 zł, zaś 25% tej kwoty to 600 zł. Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał, że koszty zastępstwa w postanowieniu Komornika Sądowego z dnia 30 sierpnia 2013r. ustalone zostały w prawidłowej minimalnej wysokości.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wywiódł dłużnik, zaskarżając je w zakresie oddalającym skargę i wnosząc o jego uchylenie lub zmianę oraz zasądzenie na rzecz dłużnika kosztów postępowania.

W uzasadnieniu dłużnik podniósł, że komornik nie wypowiedział się w żaden sposób, do powodów, które zadecydowały o wydanym przez tegoż rozstrzygnięciu. Zdaniem dłużnika, mając na uwadze, że stosownie do art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi tylko koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, w wypadku żądania przez wierzyciela dokonania czynności, które nie były niezbędne, powinien liczyć się on z tym, że dłużnik nie będzie obciążony kosztami za te czynności, a będzie nimi obciążony wierzyciel. Przy obciążeniu dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego obowiązuje zasada kosztów niezbędnych i celowych do przeprowadzenia egzekucji, co podkreśla brzmienie zarówno art. 770 k.p.c. , jak i art. 98 § 1 k.p.c. Zasada kosztów niezbędnych i celowych, zobowiązuje stronę przegrywającą do zwrotu przeciwnikowi procesowemu tylko tych poniesionych faktycznie kosztów procesu, jakie były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Uzaniowa ocena sądu w tym względzie uzależniona jest od okoliczności sprawy. Ocena sądu powinna opierać się na ustaleniu, czy czynność wywołująca koszty była obiektywnie wymagana dla realizacji praw strony, czy i w jakiej wysokości poniesione koszty stanowiły konieczny wydatek; ponadto dokonywana wprawdzie na zakończenie postępowania, powinna uwzględniać stan istniejący w chwili podejmowania przez stronę czynności wywołującej koszty; podlega ona kontroli w toku instancji. W kontekście powyższego, dłużnik wskazał, że wierzycielka, która postępowanie egzekucyjne w zakresie zasądzonych alimentów przeciwko dłużnikowi prowadzi już kilka lat nie może tłumaczyć się nieznajomością przepisów i procedur regulujących przedmiotową materię, w stopniu, który uzasadniałby zatrudnianie przez nią fachowego pełnomocnika, tylko i wyłącznie dlatego, iż wystąpiła z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez jednego komornika, by niemal natychmiast wystąpić o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w tej samej sprawie przez innego komornika. Dłużnik podniósł również, że Sąd może nadto odstąpić od nałożenia na stronę obowiązku zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Zdaniem skarżącego, w odniesieniu do skarżącego brak jest podstaw ku temu, aby stwierdzić, że jest on w stanie uiścić koszty sądowe, albowiem jego sytuacja majątkowa jest na tyle trudna, że nie jest on w stanie uiścić przedmiotowej opłaty bez

uszczerbku w koniecznym utrzymaniu swojej osoby, bowiem wskazuje na to najdobitniej lektura jego oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym, stanowiącego załącznik do skargi, z którego jednoznacznie wynika, że nie uzyskuje on dochodów, które - po zaspokojeniu jego podstawowych potrzeb życiowych - mogłyby być spożytkowane m. in. na uiszczenie stosownych kosztów sądowych, co więcej osiągnęte przez skarżącego dochody w zestawieniu z wydatkami nie pozwalają mu na zaspokajanie nawet podstawowych potrzeb życiowych i w konsekwencji musi korzystać z pomocy rodziny, aby były zaspokojone chociażby jego podstawowe potrzeby żywieniowe. Zdaniem dłużnika, rozstrzygnięcie o kosztach niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji należy do sądu rozpoznającego skargę na postanowienie o ustaleniu kosztów egzekucji,

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika skutkowało rozstrzygnięciem o charakterze reformatoryjnym.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w chwili wszczęcia egzekucji. W postępowaniu egzekucyjnym – w miejsce występującej w procesie reguły rozstrzygania o kosztach w zależności od wyniku sprawy (art. 98 i nast. k.p.c.) obowiązuje zasada zwrotu przez dłużnika wierzycielowi kosztów celowych tj. niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji (art. 770 k.p.c.). Zgodnie z art. 770 k.p.c., dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011r., IIICZP 37/11 egzekucja kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji jest dopuszczalna po wydaniu postanowienia o ich ustaleniu. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż „zestawienie przepisów art. 770 k.p.c. i art. 770¹ k.p.c. jednoznacznie wskazuje, że egzekucja kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji jest dopuszczalna po wydaniu postanowienia o ich ustaleniu. Ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego może nastąpić w zasadzie dopiero po zakończeniu egzekucji, dopiero bowiem wówczas wiadomo, jakie koszty zostały poniesione. Na koszt egzekucji, oprócz opłaty egzekucyjnej, składają się także zaliczki na pokrycie wydatków (art. 39 i 40 u.k.s.e.) oraz należności pełnomocnika strony lub strony działającej bez pełnomocnika. Wypadki, w których komornik wydaje postanowienie w związku z pobraniem zaliczki określają art. 41 oraz 42 w związku z art. 49 ust. 3 u.k.s.e. W innych zatem wypadkach należności z tego tytułu podlegają ściągnięciu wraz z dochodzonym roszczeniem. Te same zasady dotyczą ściągnięcia opłat za czynności adwokatów i radców prawnych za czynności w postępowaniu egzekucyjnym, ostateczne zaś rozliczenie kosztu egzekucji następuje w postanowieniu określonym w art. 770 k.p.c.”.

Z powyższego wynika, że tytułem egzekucyjnym podlegającym wykonaniu w rozumieniu art. art. 770¹ k.p.c. jest wyłącznie postanowienie w przedmiocie rozliczenia kosztów egzekucji wydane po zakończeniu postępowania na podstawie art. 770 k.p.c. Zatem koszty postępowania egzekucyjnego powinny zostać ustalone w postanowieniu kończącym to postępowanie i rozliczającym koszty egzekucji, w tym koszty zastępstwa wierzyciela na podstawie art. 770 k.p.c.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397§ 2 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.